

ตลาดข้าวในเยอรมนี

1. นโยบายข้าว

ในเยอรมนีไม่มีการเพาะปลูกข้าวในเชิงการค้า นอกจากนี้เยอรมนียังเป็นสมาชิกของสหภาพยุโรป นโยบายหรือมาตรการ ตลอดจนระเบียบต่างๆ ที่เกี่ยวกับสินค้าในตลาดเยอรมันจะเป็นไปตามที่คณะกรรมการสหภาพยุโรปกำหนดไว้ ที่สำคัญ ได้แก่ การกำหนดโควตาสำหรับการนำเข้า ผู้นำเข้าจะต้องยื่นเอกสารขออนุญาตก่อน จึงจะนำเข้าสินค้าได้

2. สถานการณ์ข้าวในประเทศ / ปัญหา

2.1 ผลจากราคาน้ำมันเชื้อเพลิงเพิ่มสูงขึ้นในช่วงปลายปี 2551 ถึงต้นปี 2552 ทำให้ค่าขนส่งเพิ่มสูงขึ้น ข้าวในตลาดเยอรมนีจึงมีราคาแพงขึ้นมาก แต่ในช่วงเวลาต่อมา ราคาน้ำมันลดลงราคาจำหน่ายของข้าวจึงถูกปรับลดลงมาเป็นปกติ

2.2 ชาวเยอรมันนิยมการบริโภคขนมปัง มันฝรั่งและอาหารทำจากแป้งสาลีมากกว่า สำหรับข้าวยังไม่เป็นที่นิยมเท่าใด ผู้บริโภคสำคัญจะเป็นชาวต่างชาติ คนเอเชียที่อาศัยอยู่ในประเทศ

2.3 ข้าวที่ชาวเยอรมันนิยมจะเป็นข้าวที่หุงแล้วมีเมล็ดร่วนไม่ติดกัน แต่ข้าวไทยมีลักษณะเหนียวติดกันเป็นก้อน และจากการที่ข้าวไทยมีความชื้นไม่สม่ำเสมอ (ข้าวเก่า ข้าวใหม่) ทำให้เกิดปัญหาในการหุงต้มข้าวปริมาณมากๆ ไม่เหมาะสมกับการใช้ตามร้านอาหาร และภัตตาคารขนาดใหญ่

2.4 ในด้านสุขอนามัย การปนเปื้อน การตกค้างของสารเคมี ยาฆ่าแมลง ยังไม่มีการตรวจพบเป็นครั้งคราวในข้าวที่นำเข้าจากแหล่งอื่นๆ จากไทยยังไม่ปรากฏว่ามีการตรวจพบ

2.5 ต้องแข่งขันกับประเทศผู้ส่งออกรายอื่นๆ ซึ่งมีแนวโน้มความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น เช่น เวียดนาม ที่มีการส่งออกเพิ่มมากขึ้นจาก 180 ตันในปี 2550 เพิ่มขึ้นเป็น 6,777 ตันในปี 2551 และ ในช่วง 9 เดือนแรกปี 2552 จำนวน 4,557 ตัน

2.6 การแข่งขันกันเองของผู้ส่งออกข้าวไทย เนื่องจากเป็นการค้าเสรี มีผู้ส่งออกจำนวนมากราย

2.7 ปัญหาความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนเงินสกุลยูโร และ เหรียญสหรัฐฯ โดยค่าเงินเหรียญสหรัฐฯ มีแนวโน้มอ่อนค่าลงอย่างต่อเนื่อง

3. การผลิต

ในเยอรมนีไม่มีการเพาะปลูกข้าวในเชิงการค้า ข้าวที่มีวางจำหน่ายในตลาดจะเป็นการนำเข้าจากต่างประเทศเพื่อตอบสนองความต้องการบริโภคภายในประเทศเป็นปริมาณโดยเฉลี่ยปี 360,000 ตัน

4. การบริโภค

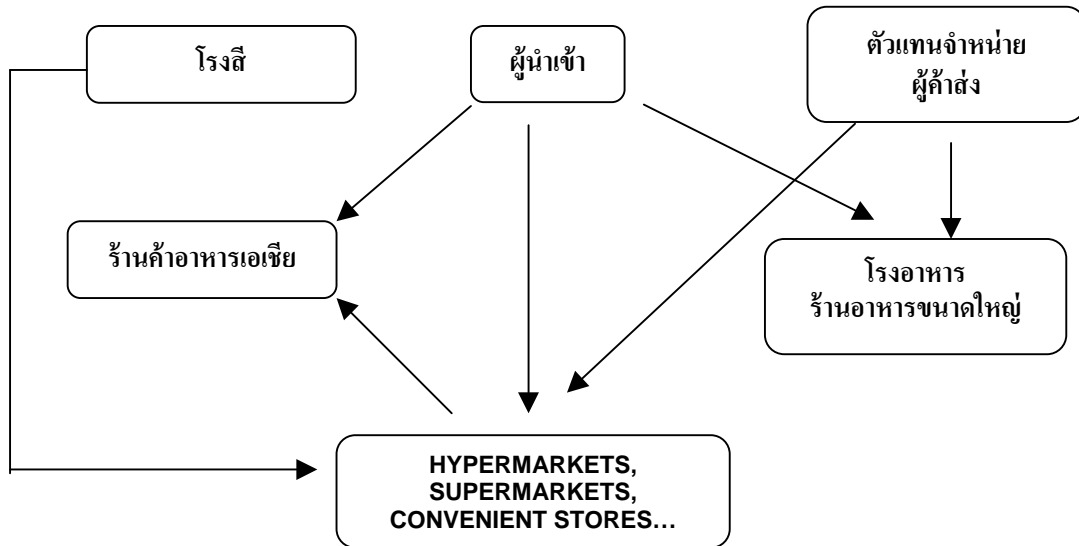
อาหารหลักชาวเยอรมันนิยมจะเป็นขนมปัง มันฝรั่ง และอาหารทำจากแป้งหรือธัญพืชต่างๆ โดยมีการบริโภคขนมปังโดยเฉลี่ยปีละ 80 กิโลกรัมต่อคน มันฝรั่งปีละ 60 กิโลกรัมต่อคน ส่วนข้าวมีอัตราการบริโภคปีละประมาณ 3 กิโลกรัมต่อคน

แหล่งที่มีการบริโภคข้าว หรือมีการปรุงอาหารที่ใช้ข้าวเป็นส่วนประกอบ ได้แก่ ร้านอาหารขนาดใหญ่ตามสถานที่ทำงานส่วนราชการ บริษัท และห้างร้านใหญ่ๆ รวมทั้งในภัตตาคารตามห้างสรรพสินค้า โดยจะเป็นข้าวนึ่ง ข้าวสารขาวธรรมดา สำหรับร้านอาหารไทยนิยมใช้ข้าวหอมมะลิกันมากขึ้น เนื่องจากอัตราภาษีนำเข้ามีแนวโน้มลดต่ำลงเรื่อยๆ ทำให้ราคาข้าวในตลาดลดลง การใช้ข้าวหอมมะลิจึงเป็นที่นิยมเพิ่มมากขึ้น

ผู้บริโภคข้าวส่วนใหญ่จะเป็นชาวต่างชาติที่อาศัยอยู่ในเยอรมนีจำนวนประมาณร้อยละ 8 ล้านคน ส่วนใหญ่จะเป็นชนชาติตุรกี กลุ่มประเทศในยุโรปตะวันออก อาทิ โปแลนด์ โรมาเนีย รัสเซีย และกลุ่มชาวเอเชีย ได้แก่ จีน ศรีลังกา เวียดนาม ไทย และฟิลิปปินส์

5. การจัดจำหน่ายในประเทศ

5.1 ช่องทางการจัดจำหน่าย

5.2 ราคาจำหน่ายในประเทศ

ผลจากการปรับลดอัตราภาษีนำเข้าข้าวชนิดต่างๆ ของสหภาพยุโรปในช่วง 3 – 4 ปีที่ผ่านมาทำให้ราคาขายปลีกข้าวในตลาดเยอรมนีรวมทั้งข้าวจากไทยลดต่ำลงมาโดยตลอด

	ปี 2550	ปี 2553	
ข้าวกล้อง พิกัด 1006 20...	264.--	42.50	ยูโร/100 กก.
ข้าวสาร พิกัด 1006 30...	416.--	145.--	“
ข้าวหัก พิกัด 1006 40...	128.--	65.--	“

ตามร้านค้าของชำร่วยบ้าน Supermarket จะมีแต่ข้าวสารขาว เมล็ดสั้น/กลม เมล็ดยาว และข้าวบาสมชาติ วางจำหน่ายในขนาดบรรจุ 125 กรัม 250 กรัม และ 500 กรัม ที่นำเข้าจากประเทศสมาชิกสหภาพยุโรป มีราคาจำหน่ายตามยี่ห้อต่างๆ โดยเฉลี่ยกิโลกรัมละ 1.38 – 7.60 ยูโร (ประมาณ 68 – 264 บาท) หากเป็นข้าวที่นำเข้าจากประเทศในแถบเอเชียซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นข้าวกล้องที่นำมาขัดสีเพิ่มและบรรจุถุงขนาดเล็ก ไม่500 กรัม หรือบรรจุในถุงพลาสติกใสขนาด 4 x 125 กรัม เพื่อสะดวกต่อการหุงต้มจะมีราคาจำหน่ายกิโลกรัมละ 7.60 ยูโร (ประมาณ 373 บาท)

นอกจากนี้ จะมีข้าวชนิดเมล็ดสั้น เป็นข้าวพื้นบ้านในยุโรป จะมีราคาจำหน่ายที่ไม่แตกต่างจากข้าวสารเมล็ดยาวที่กล่าวข้างต้น

สำหรับข้าวหอมมะลิ และข้าวสารที่นำเข้าจากประเทศในแถบเอเชีย รวมทั้งจากประเทศไทยด้วย นั้น ส่วนใหญ่จะมีวางจำหน่ายในร้านค้าของชำร่วยจำหน่ายอาหารเอเชียโดยเฉพาะ โดยจะเป็น

3/...

กระสอบพลาสติกขนาดบรรจุ 18, 20 และ 22 กิโลกรัม มีราคาจำหน่ายโดยเฉลี่ยกระสอบละ 22 – 32 ยูโร หรือกิโลกรัมละ 1.22 – 1.45 ยูโร (ประมาณ 60 – 72 บาท) สำหรับข้าวหักมีราคาจำหน่ายโดยเฉลี่ยกิโลกรัมละ 1 ยูโร (ประมาณ 49 บาท)

6. การนำเข้า / ส่งออก

6.1 การนำเข้า ในปี 2552 (ม.ค.-ก.ย.) เยอรมนีนำเข้าข้าวจากต่างประเทศทั้งสิ้นเป็นปริมาณ 258,947 ตัน มูลค่า 257.4 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ปริมาณและมูลค่าลดลงร้อยละ 15.9 และ 15.8 ตามลำดับ แหล่งนำเข้าที่สำคัญ 5 อันดับแรก คือ อิตาลี เนเธอร์แลนด์ ไทย อินเดียและเบลเยียม จากอิตาลี มีการนำเข้าเป็นปริมาณ 73,768 ตัน มูลค่า 79.4 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ คิดเป็นส่วนแบ่งตลาดร้อยละ 28.5 และ 30.9 ตามลำดับ ปริมาณและมูลค่าลดลงร้อยละ 22.11 และ 20.8 จากเนเธอร์แลนด์ มีการนำเข้า 43,246 ตัน มูลค่า 48.9 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ คิดเป็นส่วนแบ่งตลาดร้อยละ 16.7 และ 19.0 ตามลำดับ มูลค่าการนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.3 และ 15.1 จากไทย นำเข้าเป็นปริมาณ 40,171 ตัน มูลค่า 30.7 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ คิดเป็นส่วนแบ่งตลาดร้อยละ 15.5 และ 11.9 การนำเข้าลดลงร้อยละ 10.7 และ 6.7 ตามลำดับ จากอินเดีย นำเข้าเป็นปริมาณ 20,506 ตัน มูลค่า 27.3 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ คิดเป็นส่วนแบ่งตลาดร้อยละ 7.9 และ 10.6 มูลค่าการนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 50.5 และ 40.1 และจากเบลเยียม นำเข้าเป็นปริมาณ 26,698 ตัน มูลค่า 16.1 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ คิดเป็นส่วนแบ่งตลาดร้อยละ 10.3 และ 6.3 ปริมาณและมูลค่าลดลงร้อยละ 4.3 และ 6.1 ตามลำดับ (รายละเอียดในเอกสารแนบ 1 และ 2)

ข้าวที่เยอรมนีนำเข้าจากประเทศที่เป็นสมาชิกของสหภาพยุโรป นั้น ส่วนใหญ่เป็นข้าวสารขาวเมล็ดกลม หรือเมล็ดสั้น ส่วนที่นำเข้าจากอินเดีย ปากีสถาน ส่วนใหญ่เป็นข้าวบาสมmati สำหรับข้าวจากประเทศไทยจะเป็นข้าวสารเมล็ดยาว ข้าวหอมมะลิ 100% และข้าวหัก

6.2 การส่งออก ในปี 2552 (ม.ค.-ก.ย.) เยอรมนีส่งออกข้าวไปจำหน่ายยังต่างประเทศทั้งสิ้นเป็นปริมาณ 44,591 ตัน มูลค่า 61.2 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ปริมาณและมูลค่าลดลงร้อยละ 33.9 และ 27.2 ตามลำดับ ตลาดส่งออกสำคัญๆ ได้แก่ เดนมาร์ก มีการส่งออกในช่วง 9 เดือนแรกปี 2552 เป็นปริมาณ 11,455 ตัน มูลค่า 16.1 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ คิดเป็นส่วนแบ่งตลาดร้อยละ 25.7 และ 26.3 ตามลำดับ ปริมาณเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.9 แต่มูลค่าลดลงเล็กน้อยร้อยละ 0.7 ออสเตรีย มีการส่งออกเป็นปริมาณ 5,691 ตัน มูลค่า 9.7 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ คิดเป็นส่วนแบ่งตลาดร้อยละ 12.8 และ 15.8 ตามลำดับ ปริมาณเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.37 มูลค่าลดลงร้อยละ 6.4 สวีเดน ส่งออกเป็นปริมาณ 3,871 ตัน มูลค่า 5.5 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ คิดเป็นส่วนแบ่งตลาดร้อยละ 8.7 และ 8.9 ตามลำดับ ปริมาณและมูลค่าลดลงร้อยละ 13.9 และ 10.9 ตามลำดับ (รายละเอียดในเอกสารแนบ 3)

7. กฎระเบียบการนำเข้า และการส่งออก

ข้าวที่จะนำเข้าเยอรมนี ให้ถือปฏิบัติและใช้ข้อกำหนดตามที่สหภาพยุโรปได้กำหนดเอาไว้ ที่มีการจัดแบ่งเป็นพิกัดภาษี ตามความยาวของเมล็ดข้าว คือ ข้าวเมล็ดกลม เมล็ดสั้น เมล็ดกลาง เมล็ดยาว และข้าวหัก และตามวิธีการขัดสีข้าว คือ ข้าวเปลือก ข้าวกล้อง ข้าวขัดสีบ้างแล้ว และข้าวขาว

ในการขออนุญาตนำเข้าข้าวทุกครั้งจะต้องมีเอกสารประกอบการนำเข้า ได้แก่ หนังสือรับรองความปลอดภัยด้านสุขอนามัย เช่น Phytosanitary, Fumigation, Certificate of Origin เป็นต้น รวมทั้ง

Export License ประกอบด้วย ในกรณีที่การนำเข้าข้าวมีปริมาณไม่เกิน 1,000 กิโลกรัม สามารถนำเข้าได้โดยไม่ต้องขอรับใบอนุญาตนำเข้า แต่ต้องดำเนินการตามพิธีการศุลกากร และมีเอกสารต่างๆ ตามที่กล่าวแล้วประกอบการนำเข้าด้วย

อัตราภาษีนำเข้า ในแต่ละปีสหภาพยุโรปจะจัดสรรโควต้าพิเศษสำหรับข้าวที่นำเข้าจากประเทศที่สาม และเรียกเก็บภาษีนำเข้าในอัตราน้อยกว่าปกติ สำหรับประเทศไทยได้รับโควต้าปีละประมาณ 80,000 ตัน มีปริมาณและอัตราภาษีนำเข้าตามข้าวแต่ละชนิด ดังนี้

ข้าวกล้อง (พิกัด 1006 20) โควต้า 1,812 ตัน มีอัตราภาษีร้อยละ 15 ของมูลค่าสินค้า หรือ 88 ยูโร/ตัน ข้าวนอกโควต้าภาษี 145 ยูโร/ตัน

ข้าวขาว (พิกัด 1006 30) โควต้า 25,768 ตัน ไม่ต้องเสียภาษี นอกโควต้าตันละ 145 ยูโร

ข้าวหัก (พิกัด 1006 40) โควต้าปีละ 52,000 ตัน ภาษี 45 ยูโร/ตัน นอกโควต้าตันละ 65 ยูโร

8. กฎระเบียบอื่นที่เกี่ยวข้องกับข้าวและผลิตภัณฑ์

- ไม่มี -

9. พันธกรณีผูกพันระหว่างประเทศ

- ไม่มี -

สำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ณ กรุงเบอร์ลิน
กุมภาพันธ์ 2553

แหล่งนำเข้าข้าวของเยอรมนีในปี 2549 – 2552 (ม.ค.-ก.ย.)

ลำดับ	ประเทศ	ตัน	ล้าน \$	ตัน	ล้าน \$	ตัน	ล้าน \$	ตัน	ล้าน \$	ตัน	ล้าน \$	ตัน	ล้าน \$	ส่วนแบ่ง %	
		2549		2550		2551		2551		2552		- 52/51 -	- 52/51 -	ปริมาณ	มูลค่า
								ม.ค.-ก.ย.		ม.ค.-ก.ย.		ม.ค.-ก.ย.		ม.ค.-ก.ย. 2552	
	รวมทั้งสิ้น	335,830	204.6	358,271	258.805	394,590	399.481	307,943	305.757	258,947	257.382	-15.91	-15.82	100.0	100.0
1	อิตาลี	103,443	68.5	107,729	84.690	122,952	129.639	94,713	100.264	73,768	79.426	-22.11	-20.78	28.5	30.9
2	เนเธอร์แลนด์	42,734	29.6	56,515	44.138	55,452	61.592	39,912	42.525	43,246	48.951	8.35	15.11	16.7	19.0
3	ไทย	26,148	12.6	58,020	30.590	56,610	42.715	44,970	32.920	40,171	30.702	-10.67	-6.74	15.5	11.9
4	อินเดีย	23,906	14.6	24,380	17.843	26,909	35.089	13,625	19.495	20,506	27.306	50.50	40.07	7.9	10.6
5	เบลเยียม	18,616	20.1	19,223	24.459	19,064	27.227	27,888	17.152	26,698	16.111	-4.27	-6.07	10.3	6.3
6	อูรุกวัย	8,044	2.9	26,830	11.468	32,242	20.698	25,359	32.137	9,558	12.574	-62.31	-60.87	3.7	4.9
7	ปากีสถาน	6,186	3.8	12,332	7.171	14,213	17.502	7,318	6.646	10,945	8.993	49.56	35.30	4.2	3.5
8	สหรัฐฯ	42,617	18.6	6,353	5.611	13,491	13.802	11,793	14.130	6,562	7.525	-44.36	-46.74	2.5	2.9
9	ฝรั่งเศส	7,050	4.8	7,866	6.728	9,558	10.988	7,878	9.178	4,230	5.038	-46.31	-45.11	1.6	2.0
10	สเปน	42,349	19.3	20,621	12.752	10,907	9.882	3,306	6.317	1,951	3.868	-40.99	-38.76	0.8	1.5
	รวม 10 ประเทศ	321,093	194.8	339,869	245.5	361,398	369.1	276,762	280.8	237,635	240.5	-14.14	-14.34	91.8	93.4
	อื่นๆ	14,737	9.8	18,402	13.4	33,192	30.3	31,181	25.0	21,312	16.9	-31.65	-32.43	8.2	6.6

ที่มา: Eurostat, World Trade Atlas

ตลาดส่งออกข้าวของเยอรมนีในปี 2549 – 2552 (ม.ค.-ก.ย.)

ลำดับ	ประเทศ	ตัน	ล้าน \$	ตัน	ล้าน \$	ตัน	ล้าน \$	ตัน	ล้าน \$	ตัน	ล้าน \$	ตัน	ล้าน \$	ส่วนแบ่ง %	
		2549		2550		2551		2551		2552		- 52/51 -	- 52/51 -	ปริมาณ	มูลค่า
								ม.ค.-ก.ย.		ม.ค.-ก.ย.		ม.ค.-ก.ย.		ม.ค.-ก.ย. 2552	
	รวมทั้งสิ้น	62,265	51.330	67,500	65.841	86,558	109.574	67,505	84.078	44,591	61.220	-33.94	-27.19	100.0	100.0
1	เดนมาร์ค	16,864	10.785	13,485	13.207	14,933	22.205	11,018	16.216	11,455	16.098	3.97	-0.73	25.7	26.3
2	ออสเตรีย	6,327	8.034	6,401	9.669	7,766	13.954	5,670	10.330	5,691	9.668	0.37	-6.41	12.8	15.8
3	สวีเดน	10,015	7.709	8,111	8.057	6,212	8.560	4,499	6.138	3,871	5.466	-13.96	-10.94	8.7	8.9
4	สหราชอาณาจักร	4,918	4.694	4,435	4.890	5,683	8.653	4,312	6.422	3,359	5.290	-22.10	-17.62	7.5	8.6
5	โปแลนด์	2,483	1.653	10,286	5.696	25,153	18.267	21,710	15.680	4,820	3.681	-77.80	-76.52	10.8	6.0
6	เนเธอร์แลนด์	6,231	3.960	5,631	5.196	5,344	7.510	3,803	5.862	2,473	3.613	-34.97	-38.36	5.5	5.9
7	ฝรั่งเศส	1,177	1.266	1,434	1.781	2,042	2.908	1,067	1.780	3,314	3.109	210.59	74.64	7.4	5.1
8	ฟินแลนด์	2,384	1.914	2,790	2.765	3,122	4.686	2,370	3.540	2,022	2.917	-14.68	-17.59	4.5	4.8
9	เบลเยียม	1,408	1.076	1,772	1.524	1,421	1.875	1,046	1.348	1,195	1.352	14.24	0.31	2.7	2.2
10	เช็ก	2,115	1.251	3,406	2.553	3,400	3.803	2,770	3.098	1,156	1.249	-58.27	-59.67	2.6	2.0
	รวม 10 ประเทศ	53,922	42.3	57,751	55.3	75,076	92.4	58,265	70.4	39,356	52.4	-32.45	-25.52	88.3	85.7
	อื่นๆ	8,343	9.0	9,749	10.5	11,482	17.2	9,240	13.7	5,235	8.8	-43.34	-35.77	11.7	14.3

ที่มา: Eurostat, World Trade Atlas

เยอรมนีนำเข้าข้าวจากไทยปี 2548 – 2552 (ม.ค.-ก.ย.)

พิกัด	ชนิดของข้าว	ตัน	ล้าน \$	ตัน	ล้าน \$	ตัน	ล้าน \$	ตัน	ล้าน \$	ตัน	ล้าน \$	ตัน	ล้าน \$	ตัน	ล้าน \$	ส่วนแบ่ง %	
		2548		2549		2550		2551		2551		2552		- 52/51 -		ปริมาณ	มูลค่า
										ม.ค.-ก.ย.		ม.ค.-ก.ย.		ม.ค.-ก.ย.		ม.ค.-ก.ย. 2552	
	การนำเข้าข้าวทั้งสิ้น	312,638	185.034	335,830	204.618	358,271	258.805	394,590	399.481	307,943	305.757	258,947	257.382	-15.91	-15.82	100.0	100.0
	ข้าวจากไทย	20,946	9.709	26,148	12.639	58,020	30.59	56,610	42.715	44,970	32.920	40,171	30.702	-10.67	-6.74	15.5	11.9
100620	ข้าวกล้อง	2,406	1.139	2,498	1.152	27,239	12.423	25,544	17.954	18,463	12.000	18,779	13.908	1.71	15.90	46.7	45.3
100630	ข้าวสาร	8,786	4.858	13,428	7.411	24,609	15.244	23,180	18.947	20,783	16.699	13,435	12.258	-35.36	-26.59	33.4	39.9
100640	ข้าวหัก	9,753	3.711	10,204	4.064	6,171	2.923	7,887	5.813	5,726	4.221	7,957	4.535	38.96	7.44	19.8	14.8
100610	พันธุ์ข้าว		0.000	20	0.011		0.000		0.000	0	0.000	0	0.000		0.00	0.0	0.0

ที่มา: Eurostat, World Trade Atlas